

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések és nyiltéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Régi befektetések

megváltása.

Rég huzódó ügy a régi befektetések megváltása, mely azonban ismét egy lépést tett a megoldás stádiumába, ha ugyan nem tűnik fel egy per nélküli prókátor a homályból, ki a megváltási ügy szárait számításból gordiusi csomóvá nem alakítja.

Itt közöljük a csongrád-sövényházi arm. társulat közgyűlése által a régi öblözetek megváltásának előkészítésére kiküldött bizottság javaslatát és az erre vonatkozó választmányi határozatot.

„Csongrád-sövényházi ármentesítő és belvizesabályozó társulat. 163/904. számhoz. Jegyzőkönyv felvétel Csongrádon a Csongrádsövényházi arm. és belv. szab. társulat választmányá által 1904. évi június hó 24-én megtartott üléséről. A régi öblözetek befektetései megváltásának előkészítésére kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása. Előterjesztetett hogy Csongrád község előjárósága által a 3465/904. sz. a. a társulati elnökhöz intézet átiratban értesítette a társulatot, hogy Csongrád község képviselőtestületének 1903. évi november hó 20-án 343/903 sz. a. hozott azon határozata, mely szerint a község a régi öblözet befektetései megváltása tekintetében csak oly irányú ajánlat tárgyalásába bocsájtkozik, mely kizárólag csak a társulat által alakulásakor el-

foglalt s védvonalába behasznált gáttestek, területek, fűzesek, szóval a kisajátítási eljárás tárgyát képező dolgok kártalanítására szoritkozik, s hogyha a társulat a kártalanítási eljárást 30 nap alatt nem kezdeményezné, az érdekeltség jogainak per utján érvényesítését határozta el, felsőbb hatóságok jóváhagyták s az most már jogerős. Miért is felhívja a társulatot a szükséges intézkedések megtételére. Csongrád község ezen átirata a választmány által a régi befektetések megtérítése ügyében hozandó egyezség előkészítésére kiküldött bizottság által tárgyalatván. Ezen bizottság tekintettel arra hogy ámbár a társulatnak most is az az álláspontja, hogy az adóvisszatérítés a befektetések megváltásával összefügg s a megajánlott kártalanítási összegnek bent kell foglaltatnia. De miután a Csongrád község részére megállapított adóvisszatérítésből a fentartási kiadások után esedékes rész már a társulatra van átruházva, továbbá miután ez 1881. évi XLII t. cz. értelmében kétségtelen hogy az esetben ha a társulat a régi befektetések összegét megtéríti, a befektetések utáni adóvisszatérítés is a társulatra fog áttulattatni annyival inkább, mert ez az összeg kerekíti ki a társulati adóvisszatérítést arra az összegre mely a társulatot a törvény szerint megilleti; azon javaslatát terjeszti elő a választmánynak, hogy az adóvisszatérítés kérdésének kapcsolásával tegyen a társulat Csongrád községnek a régi befektetések megváltására vonatkozólag oly irányú egyezségi ajánlatot hogy a társulat fizet a községnek az 1888 évben elfoglalt védművekért és a csongrádi öregszőlőktől a

felgyői határig terjedőleg a társulati terület és a Tisza folyó közti hullámtéren kijelölendő 252 hold 463 négyszögöl területért 418.960 korona 12 fillért anélkül, hogy az adóvisszatérítés tekintetében az egyezségben végleges megállapodás történnék. Az egyezségben azonban kifejezendő hogy az adóvisszatérítésre mindkét fél fentartja jogát. Az esetre pedig ha Csongrád község ezen ajánlatot el nem fogadná vagy 60 nap alatt e tekintetben nem határozná, a törvényes kisajátítási eljárás megindítását hozza a bizottság javaslatba. Beható tárgyalás után határozatott, hogy:

HATÁROZAT:

A csongrádi régi öblözet befektetései megváltása tekintetében Csongrád községnek oly értelmű ajánlat tétessék, mely szerint fizet a társulat a községnek az 1888 évben elfoglalt védművekért és a csongrádi szőlőktől a felgyői határig terjedőleg a társulati terület és a Tisza folyó közt elterülő hullámtéren kijelölendő 252 hold 463/1600 négyszögöl területért 418.960 korona 12 fill. Az adóvisszatérítésre vonatkozólag az egyezségben ne történnék végleges megállapodás, de kifejezésre jusson, hogy ezen összegre a társulat vagy esetleg mind két fél jogait fentartja. Ezen ajánlattal egyidejűleg a Csongrád községhez intézendő átiratban hangsúlyozandó, hogy a felajánlott 418.960 kor. 12 fill. kártalanítási árt a társulat csak az ügy békés megoldásának érdekében és a peres vagy költséges kisajátítási eljárás mellőzése céljából teszi és ezen összeg a társulat által nem tekintetik az átveendő területek és védművek valódi értékének s ezen

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRSZAJA.

A legolesóbb fürdő.

— Irta: Rásonyi Papp Miklós. —

»A szellő elült, a hárs lombok elnémultak, a gerlepár álomra hajtá parányi fejét. Szükségét éreztem a szabad levegőnek, esendesen helyet foglaltam a lombos hárs alatt s fehér kis lajbmát megezüstözte a hold sugár és a lombokon átszűrődő villany fény, mely messze csillogott, mint havas órmán a jégtündérek koronája...»

A nagy S... és Hazafi Veray János (ez utóbbi verses prózában) ezt így kezdené. Én azonban egyszerűen azt mondom, hogy tegnap este kimentem a Császárfürdő parkjába, leültem egy karos fapadra, el-el nézgettem a járó-kelők tarka seregét és hallgattam a honvéd zenekar osztrák darabjait.

Sokáig üldögéltem itt egyedül s mint olyan ember, aki — ha egyedül van unatkozni szokott — én is unatkoztam. S... erre azt mondja, hogy aki a saját önmaga társaságában unja magát, az üres lelkű ember, lehet, hogy igaza van hazánk koszorus költőjének, én azonban az őszinteséget elébe helyezem a vélt tudományos műveltségnek...

Tehát unatkoztam. Oda hagyva az ingyen pad által nyújtott szerény kellemet, arra a hazárd lépésre szántam el magamat,

hogy a pénzárisztokrácia sokat ígérő otthonában töltök néhány boldog pillanatot. Eme költséges rögeszme megvalósítása céljából a szomszédos Lukács fürdő nyüzsgő publikuma közé elegyedve, egy kényelmes nádfonatu széket boldogítottam.

Somoruan nyultam, viharedzelt pénz-tárczám után, hogy az ügető lépéssel felém közeledő hitvány némbor kezéhez fősvénységem háborgó elemeinek elnyomása mellett lefizessem az ülési díj czimén esedékes boldog emlékü 10 fillérekét.

Utánozhatatlan eleganciával gyujtottam rá egy a délután folyamán ajándékba kapott vastag szivar estére meghagyott vékonyabb végére. No de hiszen egyszerre sok is egy drága jó szivar. Egészségi szempontból pedig határozottan előnyös egyik felét vacsora utánra hagyni.

„Az éjjeli bogár nagyokat sóhajtott, a világos szürke dunai szunyog vig dalokat zengedezett a Margitsziget felől, a sovárgó hold aranyos sugarakat vetett egy szunnyadozó veréb ragyogó tollára...”

S... mint lyrikus így folytatná, természetesen Hazafi Veray János is, én azonban sehogy sem folytatom, — hanem visszatérek arra a kies helyre, hol boldog emlékü 10 fillérem árán »fürdő vendég« vagyok.

Este 10—1/211 óráig szokatlanul élénk

igy szombat este úgy a Császár-, mint a Lukács fürdő parkja. Valamikor a rég jó időkben, mikor még a Lukács fürdőt fel nem építette az élelmes zsidóság jelenlegi részvénytársaság, — hazánk egyik leglátogatottabb fürdője az előkelő és kényelmes Császárfürdő volt. Nemrégiben gróf Vay Sándor a Pesti Hirlapban „Hogy nyaraltak az öregek“ czimén szépen írta le, hogy az arisztokrácia és a vagyonos gentri így nyár folyamán a Császárfürdőbe jött össze és az itt tartott nyári bálak ép oly híresek voltak, mint akár a mádi, vagy balatonfüredi Anna bál. Itt mutatták be a mamák a család büszke leányát az elegáns világnak, itt tanult meg a fiatal földes ur nagy világt lenni; itt költötték el a türelmes birka selymes gyapjának, az aczélos buza és hizott göbölnek árait. Csak ur fordult meg e helyen, mindenki barátjának fogadta a most érkezett idegent, mert aki ide *merészelt* jönni, az feltétlenül méltó volt arra, hogy vele az ország legelőkelőbbjei baráti kezet szorítsanak.

Most egész más a fürdő képe. Most nincsennek előkelő bálak, de még közönségesek sem. Most minden ember idegen egymáshoz, óvakodik a másiktól.

Régen a Radics Vilmos, Rác Pali, Patikáros Ferkó mester játéka mulattatta az erre érdemes közönséget, most a fuvó-hangszerek otromba zugása viszhangzik a budai hegy ormán. Az előbbiért volt aki fizessen,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál ugymint idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánltaik.

Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.ért kapható. — Figyeljük, hogy minden üveg alanti czeeggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár BASEL (Svájcz.)

összeg a jelen ajánlattól eltérő más megoldási mód mellett irányadónak nem tekinthető. Az esetre, ha Csongrád község ezen ajánlatot el nem fogadná, vagy határozatról a társulatot 60 nap alatt nem értesíti a törvényes kisajátítandó eljárás megindítandó. Időnyerés céljából a társulati tisztség utasítatik, hogy a jelen egyezségi ajánlatra vonatkozó válasz bevétele nélkül a kisajátítási jogot már most kérelmezze.

Mikor a csongrád-sövényházi ármentesítő társulat megalakult a régi öblözetek megváltásáért ugyanazon összeget ajánlotta fel a városnak kártalanítás címén, mint a milyen összeget ma is felajánl az öblözetek és védgátbefektetésekért.

Ha számítást teszünk, azt látjuk, hogy már ez ideig is a városnak van tetemes vesztesége a kiegyezési huzavona folytán, mert az akkor felajánlott összeg kamatait ma is a társulat élvezi. Már pedig ezen összegnek ha csak 10 évi kamatait számítjuk is, több mint 200.000 korona kamattól esett el a város a kiegyezési ügy huzódása folytán.

Az ármentesítő társulat által felajánlott összeg ellenében pedig, semmi előnyökben nem részesült a város 10 év óta, mivel tiszai szabadjököt az egyezés létrejötte után is jelöl ki a társulat díjmentesen, a miből pedig különben sincs számbajöhető haszna a városnak.

A kiegyezés elé tehát nem célszerű akadályokat gördíteni, mivel abból ismét csak a város kerül ki deficizzel. De meg a legsoványabb kiegyezést is többre becsljük, mint a legkövérebbnek ígérkező pert.

Ne engedje hát tovább huzódni képviselőtestületünk a kiegyezés ügyét, hanem vegye fel a kiegyezési összeget s fordítsa azt a város terheinek apasztására.

— Iskolai értesítés. Az áll. polgári leányiskola 1903—1904. évi értesítője elöttünk fekszik, melyből a tanév történetét az alábbiakban közöljük. Az iskolai év szeptember hó 1-ső napjával kezdődött. Rendes tanuló látogatta az I-ső osztályt 27, a II.

oszt. 24, a III. oszt. 24, a IV. oszt. 12. Összesen 86 tanuló. Némileg zavarólag hatott a tanításra, hogy Lipsey Janka tanáró márczius hóban betegsége folytán a tanítástól való felmentését kérte s így tantárgyait a kartársaknak kellett jelosztani maguk között. A tanítási egyébként rendes mederbe folyt, mivel a tanulók egészségi állapotban az egész tanévben kedvező volt. A tanulók vallásérkölcösös nevelésben részesültek. 8—10 tanuló a szegénysorsu tanulók ingyenkonyháján egy tanerő kíséretében segédkezett a tél folyamán, hogy a szegénytanulók étkezése akadálytalanul eszközölhető legyen. A növendékek a selyemgubó tenyészéssel is szakszerűen foglalkoztak, ami 40 koronát jövedelmezett. Az iskolai mulasztások száma mintegy 2000, melyek azonban mind igazoltattak. Több iskolai ünnepély tartatott, melyek mindegyike szép sikerrel folyt le. Cseuz Imre állatorvos 80 koronát adományozott a szegény tanulók tankönyveinek beszerzésére, míg a fiatalság táncmulatsága után adományozott 45 kor. 20 fillér részben az árva leányoknak adatott, hogy tanulmányaikat folytathassák. 72 róm. kath. 2 ev. ref. 1 ág. ev. és 11 izr. tanuló hallgatta az előadásokat, melyek közül 65 helybeli, 4 megyebeli és 17 más megyei illetőségű. Az összes tanulók közül 10 tanuló utasított javító vizsgára. Évközben csupán 1 tanuló maradt ki. A tanulók általános osztályzata jó eredményt mutat.

UJDONSÁGOK.

— Vármegyegyülésből. Törvényhatósági bizottságunk f. hó 7. napján délelőt rendkívüli közgyűlést tartott Dr. Csató Zsigmond főispán elnöke mellett. Nagyobb jelentőségű ügyek ez alkalommal szőnyegen nem forogtak, az ülés összehívását különben is csak a belügyminiszternek a vármegyei tisztviselő rangosztályokba sorozása illetve beosztása tárgyában kibocsájtott rendelete tette szükségessé s ezzel kapcsolatosan vétett fel néhány jelentéktelenebb folyó ügy. A belügyminiszternek a vármegyei tisztviselő és egyéb alkalmazottak fizetésrendezése ügyében kibocsájtott rendeletét Mátéffy Kálmán főjegyző ismertette. A fizetések rangosztályok szerint vannak megállapítva, a melyek egyformák az állami tisztviselők fizetésével. A törvényhatósági bizottságnak csupán az képezte feladatát, hogy a tisztviselőt a törvény rendelkezései szerint a VI—XI-ig terjedő rangosztályok megfelelő fokozataiba, — az állás és az eltöltött szolgálati idő figyelembe vételével — beossza. A beosztás az említett alapon észrevétel nélkül eszköz-

öltetett is. A VI. fizetési osztályba jutott az alispán; a VII-ben a főjegyző, árvaszéki elnök, főügyész; a VIII-ba az I. osztályu aljegyző, főszolgabírók, árvaszéki ülnökök; a IX-be a II-od osztályu aljegyző, két első osztályu szolgabíró, levéltárnok; a X-be a III. osztályu aljegyző, két másodosztályu szolgabíró, járási orvosok, árvaszéki nyilván tartó, iktatók, kiadók és irattárosok; a XI-be az irnokok. A mennyiben pedig a járási irnokok iktató-kiadói teendőket teljesítenek, a közgyűlés javaslatba hozta a belügyminiszternek, hogy az ezen állásokat betöltő egyének, az általuk végzett teendők alapján a X. fizetési osztályba soroztassanak be.

— Jótékony nőegylet. Városunkban rég időtől fogva fenáll egy nőegylet, melynek hivatalos czime: Izr. nőegylet. Ennek működése körébe nincs szándékunk bepillantani, hisz tevékenységének irányát regisztrálja czime. Csak, nem rég alakult városunkban hason irányu nőegylet, melynek feladata szintén a jótékonyaság. Ennek az új nőegyletnek élén olyanok foglalnak helyet, kik a jótékonyaság nemes feladatának megoldását biztosítják. Éppen ezért sajnálatosnak tartjuk, hogy az ujonnan alakult nőegylet minden jelző nélkül a »Csongrádi Nőegylet« czimet vette fel. Igaz, hogy a jótékonyaság gyakorlására fölsőleges irányokat szabni, mivel a jótékonyaság gyakorlása *minden irányban* nemes cselekedet. Mégis elengedhetetlennek tartottuk volna, hogy a keresztény nők keresztény jelző alatt gyakorolják a jótékonyaságot s ebben az irányban gyakorolt nemesszivűségükben találják fel lelki gyönyörüket. Így jutott volna ekletans módon kifejezésre az egyleti tagoknál nemcsak a jótékonyaság nemes érzete, hanem a vallás-szeretet ápolása is. A vallás szent jelligéje alatt nyugtolt alamizsna fillérek sokkal becsesebb adományok lettek volna, mert ezzel nem csak pillanatnyi segélyt, de a hitben való felfrissülést, az ebben rejlő csodás erő megújítását is nyújtotta volna a jótékony egyelet. Az élet küzdelmeiben kimerült, elfáradt lélek, látva a hitbe vetett bizodalom forrásának megnyílását, új erővel, a hitbe való erős bizodalommal vetette volna magát a küzdők sorába, hogy becsületes munkássága révén a maga és övéi számára a jövőt biztosítsa. Az ilyen irányban való jótékonyaság gyakorlása lett volna méltó a »Csongrádi Nőegylet« általam nagyrebcsült tagjaihoz. Hogy pedig a nőegylet tagjai miért mellőzték a jótékony nőegylet megalakításánál a keresztény jelzőt, azt könnyű kitalálni. Nem akarták halvány látszatát sem szolgáltatni a nőegyleti tagok a vallásgyűlölségnek. De kérdezzük, hogy ha mi keresztények nem látunk vallási gyűlölséget abban, hogy az izr. nők, »Izr. Nőegylet« czimen gyakorolnak jótékonyaságot, ki lehet oly elfogult, hogy a keresztény nők »Keresztény Nőegylet«-be való lépésben vallásgyűlölséget látna? Bizonyára senki, s éppen azért nagy hibát látunk abban, hogy a keresztény nők a keresztény jelző mellőzésével kívánnak jótékonyaságot gyakorolni. Midőn ezeket írom, önkéntelenül a Tiszavidék régi számaiban megjelent »Milyenek a zsidó nők« cikksorozat jut eszembe; melyben a zsidó nőket azzal vádolja egy rabbi, hogy szégyelik, hogy zsidók. A rabbi némi igazságaival szemben azt látom, hogy nincs igaza. Mert míg a zsidó nők a vallás hirdetésével, annak zászlaja alatt gyakorolnak jótékonyaságot, addig a keresztény nők nem kívánják megjelölni jótékony filléreiket hogy az a szabadkőmives páholyból, vagy a keresztényi szeretet szent forrásából fakad.

— Egy megfélebbezett határozat. Csongrád község képviselő testülete figyelemmel a vásári s piaci rendtartásról szóló vármegyei szabályrendelet 14§-a rendelkezésére, a heti s napi vásárokon azon időpontot melyen előbb koták és kereskedők nem vásárolhatnak, télen reggeli 1/29 óra, nyáron reggeli 1/27 órában állapította meg. Ezen korlátozás azonban csupán az élelmi cikkek és szárnyas állatok vételére vonatkozhatik. Egyben utasította a rendőrséget, miszerint a piaci árusítási korlátozást szigoruan ellenőrizze s az előforduló visszaéléseket minden alkalommal hozza a főszolgabíró tudomására.

az utóbbit — van, aki ingyen hallgassa. Én is ezek közé tartozom, sajnos; de nem a vágy, hanem a helyzet kényszeríti erre a gavallér ősök ide plántált unokáit.

— Most a fürdő vendéglő díszes kioszkjában németül folyik a társalgás. Az egyik asztalnál Diamantstein Izrael elé szervirozzák a fohagyomás rostélyost, a másikonál Rosenberg Salamon parancsolt egy pohár sört a maga — és négy üveg szódavizet 15 tagu familiája számára. Az érdemes csemeték természetesen egymás haját tépik, ha valamelyik egy korty »szóder vakszer«-rel többet merészelt hitvány élete kolera terjesztő élés kamrájába sülyeszteni.

A fürdő sétányain nagy a tolongás. Itt egy czvikkeres orru bőrözögynök vezet termetes feleségét, ott egy divatosan öltözött borbély legény (persze zsidó) kíséri tulboldog menyasszonyát, aki Öméltósága Lilienthál Pinkász urnál házi kisasszony. Szóval népes a fürdő, van pezsgő élet, vihogás, prűszkölés, tolongás, 30.000 bocsnat kérés és a vendéglősök részéről keserű panasz, hangos szitkozódás. De hiába! A kor, a kor. Óh ostoba, utálatos, szomorú korszaka szegény hazámnak!

* * *

•Eltűnt a hold a bárány felhők játszi tengerében, csendes a berek, a gyöngyöző harmat kristály cseppjeiben lábfürdőt vesz a

lomha földi béka ... minden csendes, pihen a természet ...

S ... és társa így fejezné be szárnysegetten cikkkét. Én azonban megmaradok a prózai egyszerűség háládatlan mezején.

* * *

Mikor elhalgat a katona zene, a végkimerültség sétáló zsidó gyerek is haza felé vándorog, kiürül a fürdő, minden csendes, csak két borfiu vív egymással elkeseredett élet halál harczt az illava Goldziher Náthán nagyságos ur által tévedésből ott felejtett 10 filléres birhatásárét.

Haza megy boldog-boldogtalan. Én azonban még jó darabig üldögélek egyedül nádfonatu székeimen.

Elmerengek a multakon, összehasonlítom az ősapám táblabírókorszakát a magam hitvány korával; felébred lelkemben a multak utáni sóvár vágyakozás. Sokáig üldögélek itt gondolatokba merülve, míg csak egy előttem elvonuló bosnyák baka és tót szolgáló prózai vihogása fel nem ébreszt merengésemből.

Lassu léptekkel hazafelé tartok, felgyujtom kis szobámban a dicső mult egyetlen emlékéit, a primitív fagygyu gyertyát, azután lefekszem, hogy tovább álmodjam arról a szép korszakról, amelyben még boldog volt a magyar.

Ezen határozatot Dragon Károly s társai képviselők, nemkülömben Kocsis Farkasné és Gut János baromfi kereskedők megfölbbezték. A felebbezésnek azonban aligha lesz fogantja, mert a nagyközönség érdeke megköveteli, hogy a kereskedéssel foglalkozók vásárlásaik eszközlésében korlátoztassanak.

— **Bemutató színelőadás.** Palotai Antal színtársulata a hét folyamán körünkbe érkezett. A tehetséges direktor előadásainak sorozatát f. hó 16-án, egy nagy sikert ért újdonsággal: Beyerlein Ferencz *Takarodó* című hatásos drámájával kezd meg. 17-én, vasárnap, Szigligeti Ede *A csikós* népszínműve kerül előadásra. Előkészületen vannak: *Makrancos hölgyek*, *Casanova*, *Czigánybáró*, *Képzelt beteg*. Az előadások pontban esti 8 órakor kezdődnek.

— **Az Ö. T. E. parancsnoksága** ülést tartott a hét folyamán, melyen több fontos ügy nyert elintézését. Így a másház építésének ügye is szőnyegre került, mit a parancsnokság magáévé téve, annak keresztülvitelét szorgalmazni fogja. Az újonnan belépett 8 tag részére felszerelést szereznek be. A várostól elkéri az Ö. T. E. parancsnoksága a használaton kívül helyezett fecskendőket, mit az egyesület saját költségén szerkesztvé alakított át, hogy veszély esetén lehetővé váljék az együttes gyors kivonulás. Elhatározta a parancsnokság, hogy az újonnan belépett tagok felszerelése után nyomban megkezdji nyári gyakorlatait. Bucsubál tartása egyhangulag elhatározatott. A bucsubál sikere érdekében felkéri a parancsnokság az összes helybeli ifjúságot a közreműködésre. A bucsubál a Magyar Király szálloda kerthelyiségében, kellemetlen idő esetén a Kaszinó dísztermében fog megtartatni.

— **Egy képviselő jelölt.** Dunai Mészáros Ferencz állítólag szentesi illetőségű, fiatalember igen illománált állapotban vánszorgot főerünkön az elmúlt pénteken s krajczárokat kért a csodájára összesereglett fiu seregtől. Az apró emberek szórakozásának a rendőrség vetett véget, ki karonfogta a kedvenczet s be cipelte a rendőrségre nem figyelve az idegen abbéli argumentumaira, hogy ő ur, s hozzá még képviselőjelölt is. A rendőrségen is jól érezhette magát az idegen — erre enged következtetni az a körülmény hogy — egy szolgálatban levő tüzoltó kenyér és szalonnából álló reggelijének elköltése után — névjegyének hátrahagyásával — meglépett. A tüzoltó azt hisszük, szivesebben váltotta volna be reggelijét egy 10 koronásra — ha mindjárt csak papiros pénzre is — mint egy ur névjegyére.

— **Elmaradt közigazgatási ülés.** Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának ülése a fő- és alispánnak szentesről való elutazása miatt elmaradt. A gyűlés e hó 18-án, hétfőn fog megtartatni.

— **Épül a gőzfürdő.** Az Eszes-féle gőzmalom átellenében, levő üres telken az elmúlt hét folyamán kezdték meg a gőzfürdő építését. A gőzfürdő mintegy 30.000 korona költséggel épül s így erős a kilátás, hogy az forgalomba adása után bizonyára meg fog felelni a kívánalomnak. Így már a tél folyamán nem leszünk kénytelenek, hogy a szomszédos városokba utazzunk fürdőzés céljából, ami nem csak kényelmetlen, de sok költséggel is jár.

— **Mérték vizsgálat.** A héten mérték vizsgálatot tartottak városunkban s ez alkalommal a hitelesítés nélküli súly és űrmértékeket az előjáróság lefoglalta. Kár hogy városunkban nincs mérték-hitelesítő hivatal s így a mértékek hitelesítése sok bajjal jár, mivel azokat Szentesre kell vinni, hol a mértékek hitelesítésére jogosított hivatal van. Ezen nehézségek azonban jövőre el lesznek hártva, mivel a nemrég megválasztott szántiszt a mérték hitelesítő vizsga letételére van kötelezve, aminek megtörténte után itt helyben lehet a súly és űrmértékeket hitelesíttetni.

— **A csongrádmegyei történelmi és régészeti társulatnak** vendége volt. Vasinszky Mór országos muzeumi felügyelő személyében, a ki a csongrádmegyei muzeum megtekintésére a napokban Szentesre érkezett.

A felügyelő meg volt lepve a muzeumban talált nagymennyiségű régiségek, valamint azok szakértelmű elrendezése felett és teljes meglegedését fejezte ki Csalány Gábor muzeum örök azon szép eredményért, a melyet a muzeumi tárgyak gyarapítása körül kifejtett.

— **Hmvásárhelyi kiállítás.** A folyó évi aug. 14—28. napjain Hmvásárhelyen megtartandó ipari és mezőgazdasági kiállításra a bejelentéseket az igazgatóság már lezárta és pedig igen szép eredménnyel. Az ipari részen 519, a gazdasági részen 338, a női kézimunka osztálynál 274 kiállító jelentkezett. A Magyar államvasutak gépgyára külön területen állítja ki képeit. A budapesti baromfi tenyésztők országos egyesülete pedig tanulságos kiállítást rendez. A kiállítás megnyitására Talián Béla és Hieromnyi Károly minisztereket is meghívja a kiállítás igazgatósága.

— **Terméskilátásunk.** Még egyik-másik helyen renden vagy lábon hever a gabona, még itt-ott be sem kötötték a keresztek, de már megindult a statisztikusok számítgatása hogy egy katasztrális hold föld mennyi búzát, rozst, zabot fog adni az idén s milyen lesz a tengeri és a takarmány félek termése. Közgazdasági Közlemények legutóbbi száma egy statisztikai kimutatást közöl, mely szerint Csongrád megyében egy hold földről búzából 5—8, rozsból 5—6—7, árpából 4—5—8, zabból 4—5—6 métermázsát várhatunk. A kukorica termésünk átlagára egy kérdőjellel felel. Hát bizony ezt mi sem tudjuk még. Megjegyzni a kimutatás, hogy vetéseink aszálytól, rozsdától és drótféregtől szenvedtek és tavalyi termés készletünknek 40 százaléka még meg van. Takarmányfélenk termését jónak mondja.

— **Általános érdeklődést** keltett a „Köztelek” f. évi június 11-iki számában dr. Kosutány Tamás az országos kémiai intézet igazgatójának a Thomas-salakliszttről megjelent cikke. E cikk statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy ezen kitűnő műtrágyát, a mely a külföldön általában el van terjedve, nálunk még mindig nem használják oly kiterjedten, a mint azt a gazdaközönség és mezőgazdákodásunk érdekei megkövetelik. Számítalan kísérletek bizonyítják ugyanis, hogy a Thomas-salakliszt olcsósága és biztos kitűnő hatása mellett a legtöbb esetben túlszárnyalja a szuperfoszfát hatását, különösen ott, a hol nem a gyors, hanem a több időre terjedő hatás indokolt. Így pl. lóherénél, luczernánál, réteken, szőlőkben stb. a Thomas salakliszt más trágyával pótolhatatlan. Gazdáink ezen előkelő szakembertől jövő tanácsot bizonyára nem fogják figyelmen kívül hagyni s a hol még nem használták, öszszel megkísérlik ezen trágya alkalmazását. Értesítésünk szerint különösen a csillag védjegyű Thomas-salakliszt bir kitűnő tulajdonságokkal, jó lesz tehát ezen védjegyre ügyelni.

HIVATALOS RÉSZ.

HIRDETMÉNY.

Csongrád község előljárósága részére szükséges 4 drb. előfogatnak vállalat utján biztosítására megtartandó árlejtés 1904 évi július hó 18-án d. e. 8 órakor a III jegyzői hivatalban fog megtartatni.

Az árlejtési feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csongrád 1904. július hó 1-én.

Kovács jzö.

Kö z g a z d a s á g.

A nemes fűz termeléséről.

A fűz talaj iránti igényei nem nagyok, termelhető bármely talajnemben, de legmegfelelőbb termelésére a humuszos, vagy homokos agyag. Egy éves 15—35 cm. hosszú dugványvesszők utján szaporítatik, melyek 50 cm. sor és 30—35 cm. növénytavolsággal ültetendők el. Összel és tavasszal is lehet dugványozni, de az előbb sokkal inkább ajánlíható, mert gyorsabban hajt ki s szebben fejlődik mint a tovasszal telepített. Metészsre a szerint, hogy mikor dugványozunk az őszi vagy kora tavaszi időt használjuk még mielőtt a fa nedvkeringése megindulna. A dugványok egy e célra készített és a vesszők vastagságának megfelelő ültető vasal sülyesztendő a talajba Mindenek előtt azonban a talaj előkészítésére kell nagy gondot fordítani; célszerű lesz azt megelő-

zőleg mélyítő szántásban részesíteni, mert a fűz telepítése így sokkal könnyebben megy, továbbá fellazított talajban gyorsabban is gyökerezik meg.

A telepítési költségek kat. holdanként hozatott fűzdugványokat számítva s beleértve azok szállítási költségeit is 300 koronára tehető, nálunk azonban, hol a dugványokat hozatni nem kell alig 50 korona költséget igényel, ami ha tekintetbe vesszük azt, hogy évenként 40—50 korona tiszta jövedelemre számíthatunk és egy fűztelen még rossz kezelés mellett is 10—18 évig kitart felújtas nélkül — igen kedvezőnek mondható.

Vágás alkalmával nagy gondot kell fordítani arra, hogy a lehető legmélyebben eszközöltesse, mert csak így vagyunk képesek elérni azt, hogy a törzs szép terjedelmes tányér alakot öltön és sok és jó minőségű hajtást szolgáltatson. A vágás e célra szolgáló olló segítségével végzendő, ne pedig késsel, mert ezzel nem vagyunk képesek oly tökéletesen többől metszeni. A metszés közvetlenül a levélhullás után kezdhető és tarthat egész télen át.

A fűzes holdankénti vesszőtermése igen változó, a mi a fűz fajától, a telepítés sortávától s a vágás, gondozás és trágyázás mérvétől tétetik függővé. Függ végre a termés nagysága a fűzes korától és mert előző években kevesebbet terem s csak a 4—5-ik évben éri el a termés a maximumot. Jelentékenyen fokozható a fűzes vesszőtermése a helyes trágyázás által, mely célra az istállótrágyától eltekintve a komposzt, chilisáletrom, és szuperfoszfát a leginkább ajánlatok.

NYILTTÉ R.

E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget sem a szerk. sem a kiadó.)

Menyasszony selyem

60 kr.-tól 11 frt 35 kr.-ig méterenkint postabér- és vámmentesen, mintagyűjteményt azonnal küld

Henneberg G. selyemgyára Zúrich.

Kender föld

160 □-öl

80 koronáért azonnal eladó.

Tudakozódhatni a kiadóhivatalba.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot ingyen és bementve kaphat a szab. hatygyógyysz. által Majna Frankfurt.

SZŐLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld-éshomoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetű mert nagyobb része ha megnő is termést nem hoz, ezért sokan nem értékelik eredményt eddig. Hol lugaának alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen olyan ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna ezenkívül más épületeknek kerteknek, kerítéseknek, a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, szines fnyomatú katalógus bárkinek ingyen és bementve küldetük meg aközimét tudatja.

G Z I M:

Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyid.

PÉNZ

A Pénzügyi Tanácsadó kiadó-vállalat minden pénzkölcsönt keresőnek tájékoztató felvilágosítást és tanácsot nyújt díjtalanul, tehát mielőtt pénzkölcsön tárgyában bárhova is fordulna, kérje ki a Pénzügyi Tanácsadó véleményét és kérjen részletes felvilágosítást nyújtó ingyenes prospektust.

K ö l c s ö n t

folyósítat pár nap alatt a legkulánssabb feltételek mellett. Meglevő kölcsönöket konvertál nagyobb összegre. Állami, megyei, városi hivatalnokoknak, vasutiaknak, tanároknak, katonatiszteknek és bármely alkalmazásban volt nyugdíjasoknak, szóval minden köz-

tisztviselőnek

10—25 éves törlesztésre 7% kamatra a legmagasabb összegű kölcsönt csupán kötelezvényre (váltó nem kell.) Kölcsönt legtöbb esetben kezes nélkül folyósítunk és ha mégis kezes kellene, készpénzzel állítunk kezeseket külön díj nélkül. Azon tisztviselők, kik a fizetésrendezés után óhajtanak kölcsönt fölvenni, már most tegyék meg a kérdéseket, hogy előre megtehessek a szükséges lépéseket a kölcsön folyósítása iránt.

Kimutatás,

ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor. fizetéssel kaphat körülb.	1500 kor.
2000 " " " "	3000 "
2200 " " " "	4000 "
2400 " " " "	6000 "
2600 " " " "	6500 "
2800 " " " "	6800 "
3000 " " " "	7000 "
4000 " " " "	10000 "
5000 " " " "	12000 "
6000 " " " "	14000 "

Levélbeli megkeresésnél megirandó: állás, fizetés, eltöltött, szolgálati idő és kor. Folyósítatunk továbbá hitelképes egyéneknek 500 koronától a legmagasabb összegig kezesekkel

váltókölcsönt

1—5 éves törlesztésre havi vagy negyedévi visszafizetés mellett. — Kölcsönt készítlünk ezenkívül legalább 3 év óta fennálló életbiztosítási kötvényre, mindennemű sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényre, az utóbbiakra az érték 90%-áig.

Jelzalogkölcsönt

a becsértéknek 70%-áig folyósítatunk 4%-ra földbirtokra. A megkereső birtokiv és telekkönyvi kivonatott caatolójn Levélbeli megkeresésnél válaszbélyeg kéretik.

Czimünk:

Pénzügyi Tanácsadó

kiadóhivatala

Budapest, Klauzál-utca 6. II. em. II. Telefon 16—42. Törvényész. bej. cég.

Sok pénz!!

700 koronáig kereshetnek minden rangu egyének havonként, risiko nélkül mellékkereset gyanánt.

Bővebbet A. B. 20 alatt Annoncen Bureau des „MERKUR“ Stuttgart, Schwabestr.

Vajat, tojást, sajtot, szalonnát, zsírt és füstölt húst vesz:

Schmidt József

BÉCS, II., Fereinszgasse 13. szám,

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVÉ VAN!

Schicht-szappan

„szarvas“

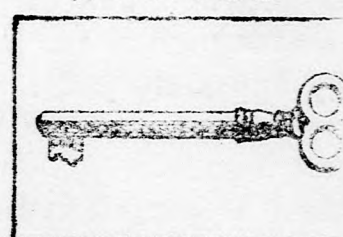

vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

PÉNZ

4%-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi első-rangú pénztézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4-ed értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és diszcreten.

BANK- és MAGÁNADÓSSÁGOK CONVENTÁLÁSA.

Melzer Lajos és Társai

bankbizomány BUDAPEST, VI., Dávid-utca 15.

(Törvényszéki bejegyzett cég).

(Válasz helye)

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czipőfénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és fénycrem világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt tartossá teszik. Elviselt foltos czipők sárga, vagy barna bőrből a Lyosin (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832.

Gyári raktár Budapest, V., Lipót-körut 24.

Kapható mindenütt.

(Briefadresa Wien III/1.) für Wasche kaufen Sie nur Brunnenseife.